

— navnlig den Befolkning, som lader sine Børn gaa i Almueskolen — fremdeles er interesseret i at faa en Skolelov, som virkelig bringer Fremskridt paa Skolens Omraade, og som kan bevirke, at den danske Almueskole, som man hidtil har kaldt den, at den danske Folkeskole kan bringe forbedret Oplysning til de Børn, som søge den. Jeg tror om det foreliggende Forslag, at det vil kunne bringe noget Fremskridt i denne Henseende. Faa vi Forslaget vedtaget, ville Forholdene stille sig saaledes, at Undervisningen vil kunne forbedres trindt omkring i vor Folkeskole. Det er ganske vist ikke store Fremskridt i saa Henseende, som her bydes os, ikke store Forbedringer, som ville kunne gennemføres ved det, men dog altid noget, navnlig i Retning af at indskrænke Børnetallet ikke saa ganske lidt. Men samtidig med at Befolkningen sætter Pris paa disse Forbedringer, tror jeg paa den anden Side ogsaa, at Befolkningen meget bestemt forlanger, at der ikke i andre Henseender skal være Tilbageskridt i en saadan Lov. Naar jeg da ser paa Lovforslaget, som det her foreligger, kan det ikke nægtes, synes det mig, at der her bydes os Tilbageskridt paa visse Punkter. Jeg maa blandt disse først dvæle ved Spørgsmaalet om Kaldelsesmaaden, Indstillelsesretten, som ogsaa i 1896 var et Stridsspørgsmaal i Fællesudvalget. Herom skal jeg ganske kort kun sige, at medens der i 1896 fra Folketingets Side var nogen Tilbøjelighed til at løse dette Spørgsmaal paa den Maade, at man lod det glide ud af Lovforslaget og blev staaende paa det gamle, tror jeg ikke, at denne Tilbøjelighed er synderlig stærk nu, efter hvad der er sket siden. Siden den Tid have vi jo nemlig set et nyt Udslag af den Fortolkningsmaade, om hvilken der har været Strid. Jeg skal imidlertid ikke dvæle videre ved den Ting her, thi dels gaar jeg ud fra, at dette Forslag i det hele taget vil finde Vej til et Udvalg, hvor man vil komme til at forhandle om de gamle Stridsspørgsmaal, og dels gaar jeg ogsaa ud fra, at, hvad der er sket i Retning af at praktisere denne Fortolkning siden 1896, vil blive taget op af andre Medlemmer. Jeg gør blot opmærksom paa, at den Tilbøjelighed, som var i 1896 til her fra dette Tings Side at ordne dette Punkt paa den Maade, at man blev staaende ved det gamle, er ikke saa stærk nu, som den var den Gang. Jeg tror, at man næppe kan ordne det paa den Maade, men at man maa se at finde en tilfredsstillende Løsning, som gør Rettighederne

til begge Sider baade for de kaldsberettigede og for dem, der indstille, tydelige og klare, og naar man skal gaa til en saadan Løsning, kan jeg ikke finde nogen, der er klarere end den, der er foreslaaet af dette Tings Skolelovsudvalg i 1896. Jeg tror ikke, at Befolkningen vil kunne gaa ind paa dette Lovforslag med de Fremskridt, som ere deri, naar der samtidig bydes et saadant Tilbageskridt som det, der ligger i den Ordning af Kaldesspørgsmaalet, som her er foreslaaet. Jeg gaar altsaa ganske bestemt ud fra, at, som Lovforslaget lyder paa dette Punkt, kan det hverken paa det nuværende Stadium eller paa senere Stadier blive vedtaget af dette Ting. — Hvad de øvrige Stridspunkter angaar, da skal jeg ikke dvæle videre derved, idet jeg, som sagt, gaar ud fra, at et Udvalg vil komme til at behandle Sagen og derefter komme med sin Indstilling, saa at der vil blive Lejlighed til at tage disse Punkter frem. Det væsentligste af disse er Statens Støtte til Friskolen, hvorom der ikke findes noget her, og hvorom man i Fællesudvalget var for saa vidt enig, som man enedes om en Sum dertil. Dernæst var der foreslaaet en Embedsmand, men i Fællesudvalget lod man Forslaget om ham gaa ud. Endvidere var der forskellige Lønningsspørgsmaal, Spørgsmaalet om Skoledirektionens Sammensætning og flere andre Spørgsmaal, som jeg dog ikke skal nævne. — Jeg skal ikke nu dvæle videre ved Lovforslaget, men jeg vil, inden jeg slutter, paaskønne, at Regeringen har taget Forslaget op, og at den altsaa har ment, at der burde gøres et Forsøg paa at faa dette Spørgsmaal løst. Jeg sætter, som sagt, Pris paa, at Regeringen har taget Sagen op, og jeg haaber, at dette høje Ting vil tage paa Sagen med den Interesse, som den er værd, og behandle Forslaget gennem alle Stadier, saa at det viser sig, at vi fra vor Side have Interesse af at faa Spørgsmaalet løst. Men paa den anden Side maa vi ogsaa vise, at vi ikke have Interesse af at faa det løst paa anden Maade, end at det, der fremkommer, er, hvad vi mene at være et virkeligt Fremskridt for Befolkningen og til Gavn for Folkeskolen, men ikke paa noget Punkt et Tilbageskridt. Hermed skal jeg anbefale Sagen til videre Fremme.

Zahle: Det er en Dristighed af mig, som ikke har haft Sæde i det Udvalg, som har behandlet denne Sag; og som heller ikke har nogen Forventning om at faa nogen Indflydelse paa Sagen under dens videre Behandling ud over, hvad jeg